

Dobro izdelana finančna poročila in natančen ter izdaten popis odhodkov in prihodkov po posameznih stroškovnih mestih pričata o transparentnem finančnem poslovanju ZZDS in o pravno pravilnem in finančno korektnem vodenju računovodskih del pri ZZDS. Zato Nadzorni odbor ZZDS priporoča občnemu zboru, da potrdi uspešnost poslovanja ZZDS v obdobju od 30. zborovanja do 30. septembra 2002.

Petra Svoljšak

Finančno poročilo ZZDS za obdobje 2001–2002

Zveza zgodovinskih društev Slovenije je v letih 2001 in 2002 poslovala v skladu z določili zakonodaje.

Zaradi reforme plačilnega prometa v Sloveniji je morala svoj žiro račun prenesti iz Agencije za plačilni promet na Novo ljubljansko banko in tam odpreti nov transakcijski račun.

Skupna vsota na računu zveze in obeh revij Zgodovinskega časopisa in Kronike z dne 30. septembra 2002 je 19.366.318 tolarjev.

Za vse podrobnejše informacije se lahko obrnete na sedež društva.

Barbara Šatej

Nagovor ob podelitvi nagrade Klio v Mariboru 11. oktobra 2002

Nagrado Klio podeljujemo drugič. Naj vas spomnim, da jo je prvič, pred dvema letoma, dobil Peter Štih za delo »Villa quae Sclavorum lingua vocatur Goriza«: študija o dveh listinah cesarja Otona III. iz leta 1001 za oglejskega patriarha Johannesesa in furlanskega grofa Werihena. Kot sem že takrat pojasnil, se je Zveza zgodovinskih društev odločila za podeljevanje nagrade Klio v glavnem iz dveh razlogov. Glavni namen nagrade je promocija zgodovinopisnega raziskovalnega dela, njegovih vidnejših dosežkov med samimi zgodovinarji ter vsega slovenskega zgodovinopisja v širši javnosti. Drugi namen nagrade je spodbuda k boljšemu, predvsem prodrnejšemu in pogumnejšemu raziskovalnemu delu. Zato je nagrada namenjena točno določenemu delu, objavljenemu v preteklih dveh koledarskih letih in je denarna, v višini treh povprečnih neto plač v Sloveniji. Glavni kriteriji za podeljevanje so poleg verodostojnosti, korektnosti in analitične prodornosti raziskave tudi metodološka inovativnost in potrebnost v kontekstu slabo raziskanih problemov.

Komisija za izbor nagrade Klio je na seji 3. junija 2002 evidentirala 24 del, ki bi lahko konkurirala za nagrado, ter opravila tudi prvo selekcijo. Na drugi seji 20. septembra 2002 je opravila ožji izbor v katerega je prišlo 6 monografskih del. Vsa spričo kakovosti zaslužijo, da jih tu omenimo. V ožji izbor za nagrado so prišla dela (po abecednem vrstnem redu avtorjev):

- Jože Ciperle, Podoba velikega učilišča ljubljanskega: Licej v Ljubljani 1800-1848, Slovenska matica, Ljubljana 2001
- Igor Grdina, Ipavci: Zgodovina slovenske meščanske dinastije, ZRC SAZU, Ljubljana 2001
- Bojan Himmelreich, Namesto zemlje črni kruh: Organizacija preskrbe z živili v Celju v času obeh svetovnih vojn, ZAC, Celje 2001
- Žarko Lazarević, Jože Prinčič, Zgodovina slovenskega bančništva, Združenje bank Slovenije, Ljubljana 2000
- Miroslav Stiplošek, Slovenski parlamentarizem 1927-1929, ZIFF, Ljubljana 2000

- Aleksander Žižek, *Rokodelci mojega mesta: Drobcji iz delovanja celjskih cehov v času krepitve centralne deželno knežje oblasti*, ZAC, Celje 2000

V končnem izboru so vsi člani komisije soglašali, da za nagrado Klio za dvoletje 2000–2001 izberemo knjigo Igorja Grdine *Ipavci*.

Obsežna monografija o šentjurski dinastiji zdravnikov in glasbenikov začenja svojo pripoved z genealogijo družine v 17. stoletju, vendar se v podrobnejšo predstavitev meščanskega vzpona spusti šele z Matijo Ipavcem v začetku 19. stoletja. Zgodba pa se izteče s smrtjo zadnjega v dinastiji, Josipa, neposredno po prvi svetovni vojni. Obsega torej čas meščanstva v »njegovem«, to je meščanskem stoletju, obdobju njegovega vzpona in prevlade, končuje pa se, ko so se dodobra uveljavile tudi že klice njegovega propada. Po svoji krajevni umeščenosti, obrtni in umetniški dejavnosti, ki se je v družini prenašala iz roda v rod, je povsem upravičen podnaslov *Zgodovina slovenske meščanske dinastije*.

Grdinova zgodba je koncipirana na videz enostavno, kronološko, od člana do člana rodbine, vendar s prepletanjem družinskih, lokalnih ali državnih dogodkov, na zdravniškem, glasbenem ali kakem drugem področju, ki se dotika dogajanja, prerašča v zapleteno in večplastno pripoved. Avtor se suvereno spreha od lokalnih gospodarskih možnosti preživetja, prek upravnih, političnih razmer na vseh ravneh, idejnih tokov in dojemanja vsakokratnega sveta do razmer v medicini in glasbi v različnih časih »dolgega stoletja«. Poleg posameznih profesionalnih, glasbenih in družinskih zgodb imamo slikovito predstavljeno življenje lokalne elite in njenih odnosov s sokrajani vseh družbenih razredov, zaznamo lahko odnos podeželja do različnih središč, regionalnega, deželnega ali cesarskega. Igor Grdina je z izjemno širokim razgledom po vsakovrstni literaturi in s pomočjo arhivskih informacij najrazličnejšega izvora spravil skupaj cel blodnjak informacij, a ga je sestavil v gladko berljivo in zanimivo pripovedovanje, ki kljub obširnemu izletu v družinski bližnji in daljni okolje ohranja jasno glavno nit pripovedovanja. Monografija o Ipavcih v več pogledih presega običajne meje različnih zgodovinopisnih zvrsti. Na videz lahko spuščanje v najrazličnejše specialistične strokovne probleme in globina pripovedovanja tudi prav nič ne zaostajata za njeno širino. Tako v metodološkem pogledu kot v smislu neobdelanosti določenih zgodovinskih področij prinaša veliko novega. V kontekstu slovenskega zgodovinopisja je nedvomno zelo inovativna in sveža, izvirnost njenega pristopa pa bi bila gotovo hitro opažena tudi v kaki večji historiografiji.

Komisija v sestavi:
dr. Branko Marušič, dr. Janez Marolt,
dr. Avguštin Malle, dr. Peter Štih
in dr. Ervin Dolenc

Poročila lokalnih društev

Poročilo o delu Zgodovinskega društva Bled 1004 v letu 2001

V letu 2001 smo se vsak prvi ponedeljek sestajali v knjižnici Blaža Kumerdeja na Bledu, se strokovno izpopolnjevali, naredili načrt za leto 2004. Udeležili smo se strokovnih izletov npr. »Po cerkvicah Zasipa«. Skupaj z mladino smo sodelovali avgusta na festivalu ŠIK 2001, imeli tri dni svojo stojnico in privabili nekaj novih članov. Z Občino Bled in gospodom županom mag. Borisom Malejem smo se udeležili praznovanja 1100-letnice ustanovitve mesta Brixna. Občini smo poslali predloge za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena. Sodelovali smo tudi pri oblikovanju Kroga prijateljstva okoli Blejskega jezera dne 30.12.2001. Zastoj smo delili čaj in potici in pritegnili veliko udeležencev. Naši članki so izšli v Blejskih novicah in Gorenjskem glasu.

Metka Žnidar
predsednica